

отъ една страна, въ статистиката на номиналните заплати и, отъ друга — въ даннитѣ, отъносно разходитѣ на работническитѣ семейства, сиречь въ статистикитѣ за ценитѣ на жизненитѣ припаси (поскъпването на живота). Следователно, нивото на реалнитѣ заплати може да се установи отъ сравнението на статистикитѣ за заплатитѣ и за поскъпването.

Следъ обстойни разисквания въ две последователни заседания по доклада на *Huber'a*, 3-тата секция вниесе нѣкои поправки и допълнения въ предложена отъ комисията проекто-резолюция, която бѣ приета отъ общото събрание въ следната окончателна форма:

М. С. И., като напомня изказанитѣ си по-рано мнения върху статистикитѣ за заплатитѣ, за ценитѣ и за поскъпването на живота, препоръчва съблюдаването на изложенитѣ по-долу правила при международнитѣ сравнения върху реалнитѣ заплати, разглеждани като възнаграждение на работницитѣ.

А. — Общи бележки.

1. Заедно съ резултатитѣ отъ изчисленията, досежно реалнитѣ заплати, необходимо е да се публикуватъ и първичнитѣ данни върху номиналнитѣ заплати, ценитѣ и използванитѣ типови бюджети, както и подробни изложения за следванитѣ методи при изчисленията, съ цель да се даде възможностъ за надлежна преценка на тѣзи резултати и на резервитѣ, които се налагатъ при тѣхното сравнение.

Съпоставянето и сравнението на процентнитѣ вариации на реалнитѣ заплати при сходнитѣ професии въ всѣка една страна и за единъ и сщца периодъ време е, изобщо, много по-изразително, отколкото сравнението на нивото на реалнитѣ заплати въ даденъ моментъ въ разнитѣ страни. Това последното сравнение може напълно да се оправдае съ огледъ на известни изследвания.

Б. — Реални заплати, разглеждани като показатели на покупателната сила на работницитѣ.

2. Номиналнитѣ заплати, които се използватъ за изчисленията, трѣбва, по принципъ, да съответствуватъ на една и сщца единица трудъ отъ гледище на продължителностъ, интензивностъ и продуктивностъ на този трудъ.

3. Когато се касае за сходни професии или за групи подобни професии, взима се обикновено за единица трудъ работата, която се извършва въ единица време.

Когато статистикитѣ изразяватъ седмичнитѣ или дневни (наднични) заплати, препоръчително е да се означава сщцо и броятъ на работнитѣ часове презъ седмицата или презъ деня, за да се даде възможностъ да се пресметне заплатата на часъ.

4. Заплата, която се има предвидъ въ случая, не трѣбва да е оная, опредѣлена въ основния тарифъ, ако има такъвъ, а пълната заплата, т. е. да обхваща, до колкото е възможно, всички прибавки къмъ основната заплата: премии, вноски отъ страна на работодателя и на работника за обществени осигуровки, обезщетения и облаги въ натура отъ разро естество, изчислени въ пари.

5. Когато се нѣматъ на ржка данни за пълната заплата, може съ голѣма предпазливостъ да се използватъ разполагаемитѣ сведения върху нормалнитѣ или текущи заплати, или ония за размѣритѣ или тарифитѣ на заплатитѣ; обаче въ една и сщца статистика могатъ и трѣбва да се включватъ само заплати, изчислени върху сравняеми бази.

6. Типовиятъ бюджетъ, взетъ за база на изчисленията досежно поскъпването на живота, по принципъ, трѣбва да обхваща съвокупността на разхо-

дитѣ, необходими за задоволяване сщществениѣ нужди на едно работническо семейство, съ огледъ да се даде възможностъ за изчисляване покупателната сила на номиналната заплата по отношение съвокупността отъ благата и услугитѣ, които съответствуватъ на обикновения всѣкидневенъ начинъ на живѣене на това семейство.

7. Когато не е възможно да се държи смѣтка за всичкитѣ, а само за една часть отъ тия разходи, нужно е да се указватъ ясно резервитѣ, които се налагатъ отъ това частично разрешение на проблемата.

8. Сравнението на реалнитѣ заплати може да бжде напълно задоволително, само ако начина на живота на всички изследвани работнически семейства не се различава чувствително, презъ периода на наблюдението, отъ оня на работническото, чийто неизмѣненъ типовой бюджетъ се взема за база на изчисленията.

Обаче сравнението на заплатитѣ е все още задоволително, ако изчислението направено съобразно типовитѣ бюджети, пригодени съответно къмъ начинитѣ на живѣене на разнитѣ сравняеми групи, даде близки помежду си резултати; тѣхната срѣдна, предпочително тѣхната геометрична срѣдна, може въ такъвъ случай да се смѣта като едно достатъчно приближение къмъ търсения резултатъ.

9. Когато сравнението се отнася до работници, чийто нормални условия за сщществуване чувствително се различаватъ, вследствие общото стопанско положение, расовитѣ или климатически влияния и пр., или пъкъ се измѣнятъ рѣзко въ течение на наблюдението, въ такъвъ случай резултатитѣ могатъ да се взематъ само като една първа *приблизителна индикация* върху относителното равнище на реалнитѣ заплати, било за дадени периоди време, било за дадени страни. Въ този случай е особено необходимо да се допълнятъ статистическитѣ резултати съ указание и разяснение върху даннитѣ, методитѣ, налаганитѣ резерви и особенитѣ обстоятелства, за да се прецени по-правилно непълнота на количественитѣ резултати.

В. — Реални заплати, разглеждани като показатели на степенитѣ благосъстояние (*) на работницитѣ.

10. При международнитѣ сравнения на реалнитѣ заплати, разглеждани като показатели на степенята на благосъстояние на работницитѣ, необходимо е да се вземе за база реалниятъ (ефективенъ) доходъ.

11. Сравнението на степенитѣ благосъстояние ще се допълва, когато това е възможно, съ едно второ сравнение, като къмъ ефективния доходъ на работника се прибавятъ и доходитѣ, които евентуално могатъ да получаватъ нѣкои отъ членоветѣ на неговото семейство, така че за основа на изчисленията да се даде цѣлиятъ доходъ на работническото домакинство, включително и добавъчнитѣ облаги.

12. За предпочитане е да се сравняватъ реалнитѣ заплати въ разнитѣ страни по точно опредѣлени групи професии: земедѣлие, мини, строежъ, механика и пр.

Ако сравнението се отнася до сложни групировки професии, желателно е да се държи смѣтка, при изчисление срѣднитѣ надници, за относителната численостъ на работническитѣ ефективи въ всѣка професия.

13. Поради сложността на елементитѣ, които характеризиратъ начина на живѣене на едно семейство, невъзможно е да се сведе сравнението на степенитѣ благосъстояние на работницитѣ до едно просто съпоставяне на две числа, дори и ако изчислението не налага да се запазятъ нѣкои особени резерви. Тукъ статистическиятъ методъ може съ полза да бжде допълненъ съ описателния методъ — съ монографии, които даватъ възможностъ да се изложатъ подробноститѣ, необходими за една правилна преценка на степенитѣ благосъстояние на работницитѣ, като се държи смѣтка за нравитѣ и обичаитѣ, за стопанскитѣ, професионалнитѣ, климатическитѣ и расовитѣ условия и особености.

(*) Буквално: равнищата на живота (niveaux de vie).